

A 1829/presidiet

Käsittelijä Puheenjohtajisto

Puheenjohtajiston mietintö, joka koskee
jäsenehdotusta sopimusten tulkinnasta pohjoismaisessa oikeudessa**Ehdotus**

Puheenjohtajisto ehdottaa, että

Pohjoismaiden neuvosto päättää

että tilataan ulkopuoliselta lakiasiantuntijalta raportti, jossa arvioidaan asiaa ja annetaan suosituksia siitä, millä alueilla oikeusyhteistyötä olisi tärkeintä tehdä, kun Pohjoismaiden neuvosto vahvistaa pohjoismaista oikeusyhteistyötä mm. Lorange Backerin raportin seuraamiseksi.

että arviointia voidaan käyttää neuvostossa poliittisten päätösten perustana valittaessa alueita, joilla neuvosto haluaa suosittaa hallitukselle neuvotteluja yms.

Taustaa

Keskiryhmä on ehdottanut, että

Pohjoismaiden neuvosto suosittaa Pohjoismaiden hallituksille,

että ne käynnistävät neuvottelut sopimusten tulkintaa koskevien yhtenäisten lakisäännösten käyttöönotosta pohjoismaisessa oikeudessa.

Puheenjohtajisto käsitteli jäsenehdotusta ensimmäisen kerran kokouksessaan 28. tammikuuta 2020. Ehdotuksen sisällöstä käytiin jonkin verran keskustelua.

Pohjoismaiset yhteistyöministerit saivat 2018 raportin ["Vahvempaa pohjoismaista oikeusyhteistyötä. Haasteita ja mahdollisuuksia"](#), jonka laati emeritusprofessori Inge Lorange Backer. Raportti sisältää 13 ehdotusta mutta ei pohjoismaisten sopimusoi-keuden säädösten tarkistamista. Lorange Backer mainitsee kuitenkin sopimusoi-keuslait, ks. sivu 56:

"Pohjoismaiset sopimuslait koskevat yksityishenkilöiden välisiin transaktioihin liittyviä perusasioita ja sisältävät sääntöjä sopimusten tekemisestä, valtakirjasta ja päte-mättömistä sopimuksista. Ne hyväksyttiin vuosina 1915–1920 pohjoismaisen oikeus-yhteistyön puitteissa. Lakien tarkistamista aloitettiin 1990-luvulla, mutta työ keskey-tyi muun muassa, koska Euroopan unionissa valmisteltiin kuluttajansuojaa koskevia

sääntöjä kohtuuttomista sopimuksista (nämä säännöt on sittemmin sisällytetty pohjoismaisiin sopimuslakeihin). Tätä lukuun ottamatta lait ovat pysyneet pääasiassa muuttumattomina eivätkä ne suoraan kata uusia sopimusmuotoja tai vakiosopimuksia, mutta lakien tarkistamisen tarve jakaa mielipiteitä oikeustieteen asiantuntijajämpäristöissä.”

Ensimmäinen raportin ”Vahvempaa pohjoismaista oikeusyhteistyötä. Haasteita ja mahdollisuuksia” ehdotuksista käsittelee Pohjoismaiden neuvoston työtä pohjoismaisen oikeusyhteistyön parissa, s. 52:

”1. Pohjoismaiden neuvoston tulee tehdä konkreettisia oikeusyhteistyön aloitteita. Pohjoismaisen oikeusyhteistyön pohjana on usein ollut Pohjoismaiden neuvoston päätös (suositus). Päätösten valmistelussa on ollut eroja, mutta Pohjoismaiden neuvoston päätökset konkreettisista oikeusyhteistyön aloitteista luovat poliittista sitoutumista, antavat aloitteille painoarvoa ja edistävät niiden priorisointia ministerineuvostojen ja hallitusten työssä. Pohjoismaiden neuvoston arviointien ja päätöksenteon pohjan vahvistamiseksi voi olla tarkoituksenmukaista, että jokainen ministerineuvosto esittää kahdesta kolmeen pohjoismaista (oikeus)yhteistyötä koskevaa priorisoitua ehdotusta, joista maiden parlamentit voivat antaa lausuntonsa ennen niiden esittelyä Pohjoismaiden neuvostolle. Näin ehdotuksia voidaan arvioida tietyssä määrin poliittisesti ja alakohtaisesti ennen kuin niitä käsitellään Pohjoismaiden neuvostossa. Ministerineuvoston ja maiden osallistuminen työhön tällä tavalla ennen Pohjoismaiden neuvoston päätöstä edistäisi todennäköisesti päätösten tehokasta seuranta. Lisäksi Pohjoismaiden neuvoston työhön osallistuvat edustajat voivat seurata Pohjoismaiden neuvoston suosituksia. Pohjoismaiden neuvoston asema vahvistuu entisestään, mikäli työhön saadaan varoja pohjoismaisista budjeteista sen takia, että neuvosto priorisoi oikeusyhteistyön toimia.”

Lausunnot

Puheenjohtajisto päätti tammikuussa 2020 lähettää ehdotuksen lausunnon Kasvu ja kehitys Pohjolassa -valiokuntaan. Valiokunta käsittelee ehdotuksen 29. huhtikuuta 2020. Valiokunta antoi kokouksessa tukensa jäsenehdotukselle. Erityisesti painotettiin sitä, että tärkeintä on saavuttaa yhteispohjoismainen näkemys pohjoismaisten sopimusten tulkinnasta ja täytäntöönpanosta.

Puheenjohtajiston näkemykset

Puheenjohtajiston mielestä pohjoismaisen oikeusyhteistyön vahvistaminen voi sisältyä Pohjolan visioon, jonka mukaan siitä tulee maailman integroitunein alue.

Pohjoismaisen oikeusyhteistyö on kuitenkin laaja ja monitahoinen alue, eikä Pohjoismaiden neuvostolla ole resursseja antaa suosituksia erityisistä oikeudenaaloista. Pohjoismaiden neuvoston puheenjohtajisto ehdottaa sen vuoksi, että neuvosto päättää teettää ulkopuolisen lakiasiantuntijan tekemän arvioinnin siitä, mitkä alueet olisivat tärkeimpiä Pohjoismaiden neuvoston työssä pohjoismaisen oikeusyhteistyön vahvistamiseksi sekä itsenäisesti että yhteistyössä ao. pohjoismaisen ministerineuvoston kanssa.

Pohjolassa 28. kesäkuuta 2021

Aron Emilsson (SD)
Bertel Haarder (V)
Christian Juhl (EL)
Erkki Tuomioja (sd.)
Gunilla Carlsson (S)
Hans Wallmark (M)
Jouni Ovaska (kesk.)

Karin Gaardsted (S)
Martin Kolberg (A)
Michael Tetzschner (H)
Oddný G. Harðardóttir (Sf)
Steinunn Þóra Árnadóttir (VG)
Wille Rydman (kok.)